

MILJØ-
DIREKTORATET

INSPEKSJONSRAPPORT

SANDNES GARN AS
Kvernlandsveien 126
4323 Sandnes

Oslo, 4. juli 2017

Deres ref.:
Terje Hovland

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/1346
Saksbehandler:
Elisabeth Møyland

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Sandnes Garn AS

Kontrollnummer: 2017.068.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Terje Hovland

Fra Miljødirektoratet:

Britt Endre

Andre deltagere fra virksomheten:

Martin Kydland

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:

Britt Endre

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Sandnes Garn AS den 21. juni 2017. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen 14. august 2017.

Miljødirektoratet avdekket 4 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har overskredet utslippsgrensen for KOF i 2017 og 2016, og utslippsgrensen for pH-verdi i 2016
- Det mangler oppdaterte opplysninger i Produktregistret for farlige kjemikalier Sandnes Garn AS kjøper via leverandører
- Spillolje og annet avfall er ikke lagret på en forsvarlig måte
- Virksomhetens internkontroll har mangler og er ikke oppdatert

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Sandnes Garn AS må sende en skriftlig bekreftelse innen 15. september 2017 som dokumenterer hvilke tiltak som er gjennomført for å lukke avvik.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

3. juli 2017	Elisabeth Møyland		Einar Knutsen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonsleder

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Rogaland ved miljøvernavdelingen
- Sandnes kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: SANDNES GARN AS	
Organisasjonsnr.: 971762764	Eies av: 877050262
Bransjenr. (NACE-kode): 13.100 - Bearbeiding og spinning av tekstilfibrer	

Kontrollert enhet

Navn: Sandnes Garn AS	Anleggsnr.: 1102.0204.01
Kommune: Sandnes	Fylke: Rogaland
Anleggsaktivitet: Tekstil-, skinn- og tauprodukter	
Tillatelse gitt: 27. februar 2012	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Miljødirektoratets aksjon for tekstilbransjen.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Styringssystem/Internkontroll
- Kjemikalier
- Prosess og rensutstyr
- Måleprogram
- Utslipp til vann
- Prosess og rensutstyr
- Avfall
- Vedlikehold

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Sandnes Garn AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Sandnes Garn AS innen 15. september 2017 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Elisabeth Møyland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 21. juni 2017. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Sandnes Garn AS bli ilagt et gebyr på kr 14 600,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for tilsyn av inntil én dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har overskredet utslippsgrensen for KOF i 2017 og 2016, og utslippsgrensen for pH-verdi er overskredet i 2016

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Sandnes Garn AS datert 27.02.2012, pkt 3.1 Utslippsbegrensninger
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), § 5 annet ledd pkt. 7

Kommentarer:

I utslippstillatelsen er det satt krav til at KOF ikke skal overstige 1800 mg/l målt som ukesmiddel. Analyseresultatene fra virksomhetens egenrapport i 2016 og analyser fra 2017 viser verdier på hhv. 2200 og 2400 mg/l. Ved gjennomgang av disse verdiene opplyser virksomheten at de har funnet årsaken til disse forhøyede konsentrasjonene og at dette stammer fra den halvårige rengjøring av ventilene fra vaskemaskiner for garn. Virksomheten opplyser om at de har meldt overskridelsene av overutslippene til Miljødirektoratet.

Sandnes Garn AS er i dialog med kommunen med sitt påslipp av prosessvann til kommunalt nett. De har drøftet situasjonen med enkelthendelser med forhøyet pH-verdi og KOF og i samråd med kommunen. De har kommet frem til at de ikke skal tilsette midler (syrer) som regulerer den høye pH-verdien eller KOF-verdien, siden dette kan øke korrosjonen i det kommunale nettet, og midler for KOF-regulering kan bidra til økt luktagivelse fra avløpsvannet. Episodene med økt KOF er også meldt til kommunen. Virksomheten opplyste at de er i dialog med kommunen om å lage en påslippsavtale for sitt prosessvann til kommunalt nett.

Internkontroll skal sikre at virksomheten har nødvendige rutiner for å overholde krav satt i tillatelsen og relevant regelverk. Forskriften gir bestemmelser om at det skal iverksettes rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav og at dette skal dokumenteres skriftlig. Sandnes Garn AS har ikke etablert et skriftlig avvikssystem for utslippskontroll og har ikke gjennomført tiltak for å forebygge hendelser med forhøyet utslipp av KOF.

Avvik 2

Det mangler oppdaterte opplysninger i Produktregisteret for farlige kjemikalier Sandnes Garn AS kjøper via leverandører

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for Sandnes Garn AS datert 27.02.2012, punkt 6. Kjemikalier
- Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften) § 5 *Opplysninger som deklarasjonen skal inneholde og § 6 Innholdsangivelse*

Kommentarer:

Deklarering av kjemikalier blir gjort av leverandører fra utlandet og Sandnes Garn AS står på deres kundeliste. Selv om virksomheten står som kunde, har dere ansvar for at opplysningene i Produktregisteret er oppdaterte og korrekte. Kjemikaliene er deklarerert til Produktregisteret for mange år siden med klassifisering etter "gammel" forskrift om klassifisering og merking mv. av farlige kjemikalier. Fra 1.6. 2015 gjelder regelverket for klassifisering av kjemikalier (stoffblandinger) etter nytt kjemikalierregelverk CLP. Produktregisteret har ikke fått oppdatering av kjemikaliene til ny klassifisering i henhold til CLP fra leverandørene som deklarerer på vegne av dere. Sandnes Garn AS har ansvar for å sørge for at disse opplysningene blir gitt til Produktregisteret. Ved tilsynet tok Sandnes Garn AS kontakt med en av leverandørene for å se til at disse forholdene ble oppdatert.

Det ble lagt fram en oversikt over kjemikalier som Sandnes Garn AS bruker. Listen stemmer ikke overens med kjemikalier deklarerert til produktregisteret der Sandnes Garn AS står som kunde. Det er mange produkter som står deklarerert i produktregisteret som virksomheten har sluttet å bruke. Sandnes Garn AS plikter å sørge for at listen i produktregisteret er oppdatert med de deklareringspliktige kjemikalier som virksomheten bruker.

Produktregisteret viser også en liste der Sandnes Garn AS står som deklareringsansvarlig. Ved gjennomgang av disse kjemikalierne ble det klart at ingen av disse er i bruk lenger. Virksomheten plikter å oppdatere Produktregisteret og be om at disse registreringene fjernes.

Avvik 3

Spillolje og annet avfall er ikke lagret på en forsvarlig måte

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for Sandnes Garn AS datert 27.02.2012, punkt. 8.1 Avfall
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §11-5 *Forsvarlig oppbevaring mv. av farlig avfall*

Kommentarer:

Under tilsynet ble det avdekket at virksomheten lagrer spillolje og oljeprodukter som er i bruk på samme sted i kjelleren. Lageret var uoversiktlig. Gamle oljekanner delt i to var fylt med spillolje og plassert på toppen av tomme oljefat. Fatene med oljekannene stod slik til at de var utsatt for at oljekannene kunne falle ned og tilgrise gulvet. Lagringen av spilloljefat var ikke sikret med oppsamlingsanordninger under. Ved siden av alle oljefatene som var lagret stod det en pall med sand for oppsamling av eventuelle oljespill. Pallen med sekker var ikke full. Gulvet der oljefatene stod lagret viste noe tegn til noe oljespill.

Avfallsforskriften kapittel 11 om Farlig avfall krever forsvarlig oppbevaring av farlig avfall. I praksis betyr dette at farlig avfall skal oppbevares på et separat område.

Under befaringen opplyste Sandnes Garn AS at de er i ferd med å etablere et nytt lager for spillolje og olje. Oljelagret vil bli i et bygg tilliggende fabrikkbygningen der det tidligere har stått en transformator. Bygget skal få betonggulv og oppsamlingsystem for eventuelle spill.

Det ble oppbevart tomme spraybokser i tønner i verkstedhallen, ved siden av stod et blybatteri, et malingspann og en eske med kondensatorer. Tønnene var overfylt og under befaringen ble det opplyst om at virksomhetens renovatør var kontaktet for å komme å hente dette.

Virksomheten erkjente under denne befaringen for oppbevaring av farlig avfall at rutinene for både spillolje og frekvens for henting av annet farlig avfall må styrkes og dokumenteres skriftlig.

Virksomheten opplyser at ansatte får gå på kurs i kjemikaliehåndtering og at de gjennomfører øvelser for industrivern to ganger årlig.

Avvik 4

Virksomhetens internkontroll har mangler

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for Sandnes Garn AS datert 27.02.2012, punkt.2.6 Internkontroll
- Internkontrollforskriften §5 annet ledd punkt 1, 6 og 7

Kommentarer:

Internkontroll skal sikre at virksomheten kjenner til det regelverk som gjelder for virksomheten og at den har nødvendige rutiner som sikrer at krav stilt i regelverket overholdes. Forskriften gir bestemmelser om hva HMS-arbeidet skal bestå i, og hva som skal dokumenteres skriftlig, jf. § 5 annet ledd, punkt 1-8. Bare de deler av internkontrollen som hadde betydning for de berørte temaene, ble kontrollert.

Internkontrolldokumentasjonen er mangelfull på følgende områder:

- Listen for relevante forskrifter som gjelder virksomheten er ikke oppdatert
- Rutine for substitusjonsvurderinger er ikke oppdatert
- Rutine for innkjøp av kjemikalier er ikke oppdatert
- Det mangler skriftlig rutine for håndtering av farlig avfall som skal sikre;
  - o Oppdatering på elektronisk deklarerer og ansvarlig
  - o Oversikt over avfallstyper med EAL koder og avfallstoffnummer
  - o Lagringssted og merking av farlig avfall
- Det mangler skriftlig rutine for avviks-registrering og -håndtering som skal sikre;
  - o En synliggjøring av ytre miljø avvik og avviksregistrering av brudd på konsesjonsgrenser for utslipp til vann
- Det mangler skriftlige rutiner for;
  - o Drift og vedlikehold, kalibrering, rengjøring av utslippsrelatert utstyr, vannmengdemåler
- Det mangler skriftlig rutine for;
  - o Miljøriskovurderinger for ytre miljø

Sandnes Garn opplyser at de på sin HMS-liste for 2017 har satt opp at internkontrollsystemet skal oppdateres og revideres.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen:

8. Andre forhold

Virksomheten opplyste om at de de senere år har gjort tunge investeringer i energieffektiviserende tiltak, samt innført datastyrt prosessstyringsverktøy for å overvåke virksomhetens prosessvann ut av virksomheten og temperaturnivåer. Virksomheten sier at de legger vekt på å innarbeide miljøhensyn i alle deler av prosessene, alt fra dyrevelferd ved innkjøp av ull fra andre land, få miljøsertifikater for produktene, til fokus på utslipp ved å bruke av fargestoffer/kjemikalier som senker energibehovet ved fargeprosessen, gi personalet kurs i kjemikaliehåndtering samt bevisstgjøring og holdningsskapende arbeid om miljø blant de ansatte.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter

- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften)
- Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)
- Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Miljødirektoratet

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Virksomhetens internkontrollperm
- Analyserapport er fra Hardanger Miljøservice, 28.2.2017, 12.5.2017, 31.05.2017
- Utskrift som viser prinsippskisse av elektronisk sentraldatastyringsanlegget
- Utskrift av Bodø Møller sin risikovurdering av kjemisk helsefare ved håndtering av kjemikalier
- Liste over kjemikalier Sandnes Garn AS benytter
- Utskrift fra Westco sin database om rapporterte mengder avfall

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

Brosjyrer/infoark utdelt:

- M-61/2013 Deklareringsplikt for farlige kjemikalier
- M-247/2014 Innføring i klassifisering og merking av kjemikalier
- M-123/2014 Lister over svært skadelige kjemiske stoffer
- Plakat: Klassifisering og merking i CLP
- M-285/2014 Sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier
- M-550/2016 Har virksomheten din farlig avfall?